

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Seksuele gerichtheid en burgerlijke staat

Waldijk, C.; Burri S.D., e.a.

Citation

Waldijk, C. (2006). Seksuele gerichtheid en burgerlijke staat. In Ea. Burri S.D. (Ed.), *Gelijke behandeling: oordelen en commentaar 2005* (pp. 83-92). Nijmegen: Wolf Legal Publishing. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/12583>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/12583>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Seksuele gerichtheid en burgerlijke staat

Mr. C. Waaldijk

DERTIEN OORDELEN

Net als in het jaar daarvoor heeft de Commissie Gelijke Behandeling (hierna: CGB) zich in 2005 slechts drie keer hoeven te buigen over een zaak waarin gesteld werd dat er onderscheid gemaakt was op grond van *seksuele gerichtheid*. In elk van deze drie zaken komt de CGB tot de conclusie dat er inderdaad sprake was van verboden direct onderscheid op grond van homoseksuele gerichtheid.¹

Daarnaast waren er in 2005 tien oordelen met betrekking tot de grond *burgerlijke staat*. Slechts in één van deze zaken concludeert de CGB dat er sprake is van (direct) onderscheid op grond van burgerlijke staat.² De zaken met betrekking tot (vermeend) onderscheid ten nadele van gehuwden,³ alleenstaanden,⁴ gescheiden mensen,⁵ en tweeverdieners⁶ bleven allemaal zonder succes.

Bij elkaar dus dertien oordelen om te bespreken, een aantal dat vergelijkbaar is met de oogst in de voorafgaande jaren.⁷

Verder was er ook dit jaar weer een oordeel over de vraag of een werkgever in de kledingvoorschriften onderscheid tussen mannen en vrouwen mag maken.⁸ Ook was er een zaak waarin een werkgever uit de naam van een sollicitante had afgeleid 'dat zij de leer van Osho aanhangt en op grond daarvan vermoedde dat zij dezelfde opvattingen over homoseksualiteit huldigt als Osho'. Over die opvattingen waren vervolgens vragen gesteld die, zoals de werkgever bij de CGB erkende, 'onnodig grievend, indiscreet en indringend kunnen zijn overgekomen'. De Commissie

¹ Oordelen 2005-5 (test van middel tegen vroegtijdige zaadlozing), 2005-58 (christelijke datingsite) en 2005-224 (computerbeurs).

² Oordeel 2005-111 (tegenoetkoming ziektekosten rijkspersoneel).

³ Oordelen 2005-183 (ondernemingsraad) en 2005-188 (vraag naar kinderwens tijdens sollicitatie).

⁴ Oordelen 2005-90 (alleenstaande huurster op recreatiepark) en 2005-208 (NS-Zomertoerkaart).

⁵ Oordelen 2005-84 (gescheiden vader en scholengemeenschap), 2005-85 (gescheiden vader en basisschool) en 2005-241 (gescheiden medewerkster van damesmodezaak).

⁶ Oordelen 2005-210 (franchise Pensioenfonds TNT) en 2005-212 (franchise ABP). In het laatstgenoemde oordeel constateert de CGB overigens wel indirect onderscheid naar geslacht; zie paragraaf 5.2 van de bijdrage van Burri & Cremers-Hartman aan deze bundel.

⁷ Van 1995 tot en met 2005 bedroeg het aantal oordelen over seksuele gerichtheid achtereenvolgens 5, 5, 8, 8, 5, 4, 4, 2, 6, 3 en nu 3; en met betrekking tot burgerlijke staat achtereenvolgens 10, 8, 16, 16, 8, 6, 4, 11, 9, 8 en nu 10. Voor een overzicht van al deze oordelen zie www.emmeijers.nl/waaldijk. Zie ook de bespreking van de oordelen uit de jaren 1999-2004 in de CGB Oordelenbundels over die jaren (www.cgb.nl).

⁸ Oordeel 2005-242 (vrouwelijke orkestleden mogen zelf feestelijke kleding uitzoeken, maar aan mannelijke orkestleden wordt uniforme kleding verstrekt).

komt tot de conclusie dat er sprake is geweest van intimidatie en verboden onderscheid op grond van levensovertuiging.⁹

2 HOMODISCRIMINATIE BIJ HET AANBIEDEN VAN GOEDEREN OF DIENSTEN

Elk van de drie oordelen met betrekking tot seksuele gerichtheid betreft de verstrekking van goederen of diensten. En steeds heeft de aanbieder het geslacht van de partners van zijn klanten bepalend geacht. Het gaat telkens om klein leed. De CGB komt in elk van deze gevallen (toch) tot de conclusie dat er sprake is van verboden direct onderscheid op grond van homoseksuele gerichtheid.

Het eerste geval betreft de deelname aan onderzoek naar een nieuw geneesmiddel tegen vroegtijdige zaadlozing. Voor dit onderzoek werden in een advertentie in de *Metro* 'heteroseksuele koppels' geworven. Het Meldpunt Discriminatie Amsterdam legt dit onderscheid voor aan de CGB. De verweerster (een onderzoeksinstituut dat in opdracht van de farmaceutische industrie werkt) erkent dat er onderscheid gemaakt wordt, maar acht dit gerechtvaardigd. In het onderzoek zou immers gebruik gemaakt worden van een studieparameter die gevalideerd is en algemeen geaccepteerd bij onderzoek naar vroegtijdige zaadlozing, namelijk de Intravaginale Ejaculatie Latentie Tijd (IELT). De Ejaculatie Latentie Tijd bij anaal of oraal contact zou niet meegenomen worden, omdat daarvoor nog geen gevalideerde meetmethode beschikbaar is, en omdat het valideren van zo een meetmethode extra kosten en extra tijd met zich zou brengen. In haar oordeel 2005-5 komt de Commissie tot de conclusie dat er hier inderdaad sprake is van het aanbieden van goederen en diensten en van het sluiten van overeenkomsten ter zake.¹⁰ Vervolgens stelt de CGB dat er sprake is van direct onderscheid, zodat er geen sprake kan zijn van rechtvaardiging. Ten overvloede voegt zij daaraan toe dat zij het onderzoeksinstituut en zijn opdrachtgever 'verantwoordelijk' houdt voor het ontwikkelen van een meetmethode voor zaadlozing bij anale penetratie.¹¹ Verweerster heeft immers erkend dat het middel, als het effectief zou blijken, ook voorgeschreven zou kunnen worden aan mannen die het met mannen doen. Als dat laatste niet het geval zou zijn (en het onderzoeksinstituut zou in de oproep het vagina-specifieke karakter van het geneesmiddel duidelijk hebben vermeld), zou er volgens mij een probleem zijn. De AWGB lijkt immers geen uitzonderingsbepaling te kennen waarmee dan een redelijke oplossing kan worden bereikt. Misschien zou er daarom niet alleen op het verbod van onderscheid naar geslacht (artikel 2, tweede lid), maar ook op het verbod van onderscheid naar seksuele gerichtheid een uitzondering moeten komen voor gevallen waarin het *geslacht* bepalend is.

Het tweede geval betreft de exploitant van de christelijke datingsite *Crosspoint.net*. De site is bedoeld voor 'oprecht meelevende christenen op internet die ofwel op zoek zijn naar een man-vrouw relatie, ofwel op zoek zijn naar nieuwe vriendschappen (mailcontacten, reisgenoten, etc.)'. Volgens het Bureau Discriminatieza-

⁹ Oordeel 2005-67; zie de bijdrage van Vermeulen & Zoethout in deze bundel.

¹⁰ Net als eerder in oordeel 2003-150.

¹¹ Dit klinkt alsof de CGB een positieve verplichting aanwezig acht.

ken Den Haag maakt de exploitant zich daardoor schuldig aan onderscheid op grond van geloofsovertuiging en homoseksuele gerichtheid. In oordeel 2005-58 stelt de CGB dat niet is gebleken dat de exploitant (blijkens zijn website een vennootschap-onder-firma) buiten de reikwijdte van de AWGB valt, wat bijvoorbeeld zou kunnen als het ging om een vereniging die niet deelneemt aan het maatschappelijk verkeer, of om een rechtsverhouding binnen een kerkelijk genootschap. De CGB concludeert dat er sprake is van direct onderscheid naar godsdienst, levensovertuiging en homoseksuele gerichtheid, en dat er geen uitzonderingen voorhanden zijn die het onderscheid rechtvaardigen.

Elders in deze bundel vragen Vermeulen & Zoethout zich bij de bespreking van dit oordeel af wat er tegen is 'dat een enkele site zich richt op een specifieke doelgroep'. Ik vraag me om drie redenen zelfs af of de AWGB zich wel verzet tegen het onderscheid naar seksuele gerichtheid dat niet alleen op *Crosspoint.net* gemaakt wordt (ook nog steeds ná het oordeel van de CGB), maar ook op diverse homo-datingsites.

In de eerste plaats zou misschien betwist kunnen worden dat *Crosspoint.net* een 'bedrijf' uitoefent in de zin van artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de AWGB. Van de meeste datingsites is het echter wel in één keer duidelijk dat ze een bedrijfsmatig karakter hebben.

In de tweede plaats stelt de Commissie weliswaar dat niet gebleken is 'dat het handelen van verweerster moet worden gerekend tot de privé-sfeer', maar daarmee gaat ze voorbij aan de precieze formulering van de uitzondering van artikel 7, derde lid, AWGB. Daar worden immers uitgezonderd 'eisen die gelet op het privé-karakter van de omstandigheden waarop de rechtsverhouding ziet in redelijkheid kunnen worden gesteld'. Je zou toch kunnen stellen dat de omstandigheden waarop de contractuele verhouding tussen datingsite en datingsite-gebruiker ziet, wel degelijk een zeer intiem aspect van het privé-leven van die gebruiker betreffen, namelijk het zoeken van seksuele en/of amoureuze contacten.

En in de derde plaats is bij het zoeken van seksuele en/of amoureuze partners voor de meeste mensen het geslacht bepalend. Daarom zou een instelling of onderneming die dat zoeken faciliteert zich volgens mij kunnen beroepen op de uitzondering van artikel 2, tweede lid, onderdeel a, van de AWGB, dat onderscheid op grond van geslacht toestaat 'in gevallen waarin het geslacht bepalend is'. Een datingsite die alleen toegankelijk is voor vrouwen (die andere vrouwen zoeken) is dus toegestaan, evenals een datingsite alleen voor mannen (die andere mannen zoeken). Maar als daarmee exclusieve lesbische datingsites en exclusieve homomannen-datingsites toegestaan zijn, dan zou het raar zijn om exclusieve hetero-datingsites verboden te achten. Ook de uitkomst van oordeel 2005-58 pleit er daarom misschien voor, om ook op het verbod van onderscheid naar *seksuele gerichtheid* een uitzondering te introduceren voor gevallen waarin het *geslacht* bepalend is.

Het derde oordeel (2005-224) betreft gezinskorting die verstrekt werd voor toegang tot computerbeurzen. Een 'gezin' hoefde slechts één kaartje te betalen, waarbij een gezin gedefinieerd werd als 'man en/of vrouw en/of kinderen t/m 12 jaar'. Achtergrond van deze regeling was de wens om vrouwen aan te moedigen de

beurs te bezoeken. Een homoseksuele man wilde samen met zijn partner van het aanbod gebruik maken, maar dit werd niet toegestaan. De Commissie acht de uitsluiting van mannenparen van gezinskorting een vorm van verboden direct onderscheid naar homoseksuele gerichtheid. Dat is in lijn met eerdere oordelen.¹²

3 ONDERSCHIED TEN NADELE VAN ONGEHUWDE (ARBEID)

Een werkgever mag bij de tegemoetkoming in de ziektekosten van zijn werknemers geen onderscheid maken tussen werknemers die gehuwd of met een partner geregistreerd zijn enerzijds, en werknemers die ongehuwd/ongeregistreerd samenwonen met een partner anderzijds. Dat vloeit rechtstreeks voort uit artikel 5, eerste lid, onderdeel e. Al eerder had de CGB uitgemaakt dat er geen sprake is van dergelijk verboden onderscheid indien een werkgever aan ongehuwd/ongeregistreerd samenwonende werknemers alleen een tegemoetkoming verstrekt indien zij wederzijds rechten en plichten jegens elkaar aangegaan zijn door middel van een notarieel samenlevingscontract.¹³

In oordeel 2005-111 komt de vraag aan de orde of er sprake is van verboden onderscheid, indien een werkgever (bij de aanvraag, wijziging en controle van de tegemoetkoming in de ziektekosten) van samenwonende werknemers een kopie van hun notarieel samenlevingscontract verlangt, maar van gehuwden of geregistreerde partners geen bewijs van hun samenlevingsvorm vraagt.¹⁴ Deze vraag wordt bevestigend beantwoord, omdat de werkgever (het Ministerie van OCW) tijdens de procedure bij de Commissie te kennen heeft gegeven niet te weten 'of en hoe de inhoud van een door verweerder opgevraagde samenlevingsovereenkomst wordt gecontroleerd', en ook dat er slechts steekproefsgewijs wordt gecontroleerd en dat in de praktijk nooit openbare registers (zoals het huwelijksregister) geraadpleegd worden. Daarom concludeert de CGB dat het ministerie direct onderscheid naar burgerlijke staat maakt. Uit het oordeel leid ik af dat het ministerie door kan gaan met het verlangen van kopieën van samenlevingscontracten, mits het die ook daadwerkelijk gaat bestuderen en bovendien de steekproefsgewijze controle zou vervangen door een (periodieke) controle van de burgerlijke staat van alle werknemers.

4 ONDERSCHIED TEN NADELE VAN MENSEN MET OF NIET MET EEN ZONDER PARTNER

In oordeel 2005-183 gaat het om de kandidatuur voor lidmaatschap van een ondernemingsraad. Verzoekster klaagde er bij de CGB over dat haar werkgever haar niet beschermd had tegen (vermeend) discriminerend handelen van de ondernemingsraad. De Commissie stelt voorop dat het niet haar taak is om het handelen van de ondernemingsraad te beoordelen. Zij motiveert deze wel erg algemeen

¹² De Commissie verwijst onder meer naar de oordelen 1997-50 (gezinscamping) en 2004-116 (danswedstrijden).

¹³ Oordelen 1997-123 en 1997-124.

¹⁴ Oordeel 2005-111 betreft het Besluit tegemoetkoming ziektekosten rijks personeel (dat overigens per 1 januari 2006 is vervallen).

stelling niet. Volgens mij kan het handelen van een ondernemingsraad soms wel degelijk vallen onder het bereik van de AWGB, met name onder artikel 5, eerste lid, onderdeel e (arbeidsvoorwaarden), onderdeel f (het laten volgen van scholing en vorming) of onderdeel h (arbeidsomstandigheden), dat laatste bijvoorbeeld in samenhang met artikel 1a (intimidatie). Artikel 5 kent immers geen wettelijk omschreven normadressaat; en volgens vaste jurisprudentie van de Commissie betekent dit, dat het artikel zich ook richt tot anderen dan de werkgever.¹⁵

In dit oordeel wordt de vraag opgeworpen of er sprake is van onderscheid naar burgerlijke staat indien iemand afgewezen wordt vanwege de opstelling van haar echtgenoot. De Commissie beantwoordt deze vraag ontkennend, omdat niet gebleken zou zijn van een verwijzing naar de burgerlijke staat van verzoekster. Dat betekent dat er geen direct onderscheid is gemaakt. Helaas laat de Commissie na te bezien of er dan wellicht sprake is van indirect onderscheid. De verzoekster heeft dat misschien ook niet aangevoerd, maar het ligt voor de hand dat zij meent dat ze niet afgewezen zou zijn als ze alleenstaand zou zijn geweest. Volgens mij zou het een goede vuistregel voor de CGB zijn om bij afwijzing van een klacht over vermeend direct onderscheid steeds ambtshalve stil te staan bij de vraag of er dan misschien wel sprake is van indirect onderscheid op de desbetreffende grond.

Volgens de CGB in oordeel 2005-188 wordt ook onderscheid vanwege het koesteren van een kindwens niet bestreken door het verbod op onderscheid naar burgerlijke staat. In een sollicitatieprocedure had de werkgever een sollicitante gevraagd naar haar kindwensen (en volgens verzoekster ook naar de kwaliteit van haar huwelijk, maar dat werd in de procedure bij de CGB bestreden door de werkgever). De Commissie stelt vast dat er geen aanwijzingen zijn dat de werkgever de vraag naar een eventuele kindwens niet zou hebben gesteld wanneer de sollicitante ongehuwd zou zijn geweest. Ambtshalve overweegt de Commissie overigens dat zo een vraag wel een vermoeden van onderscheid naar geslacht oplevert; daarover heeft verzoekster echter niet geklaagd.

Een alleenstaande huurster van een standplaats voor haar stacaravan heeft zich er bij de CGB over beklagd dat de verhuurder geen actie heeft ondernomen naar aanleiding van haar klachten over seksuele intimidatie door haar buurman op het recreatiepark, en dat de verhuurder de huur van haar standplaats heeft opgezegd. Volgens verzoekster was er sprake van onderscheid op grond van geslacht en/of burgerlijke staat. In oordeel 2005-90 komt de Commissie echter tot de conclusie dat geen van beide het geval is.¹⁶

Met ingang van 2005 bieden de Nederlandse Spoorwegen geen eenpersoons-Zomertoerkaarten meer aan, maar alleen twee- en driepersoonskaarten. Volgens een alleenstaande ongehuwde man maakt de NS zich daarmee schuldig aan indirect onderscheid naar burgerlijke staat. Volgens de Commissie (oordeel 2005-208) is echter niet op voorhand aannemelijk dat alleenstaanden of ongehuwden in het

Zie bijvoorbeeld oordeel 2004-172, overweging 5.7. Zie over deze problematiek ook K. Waaldijk & M. Bonini-Baraldi, *Sexual orientation discrimination in the EU: national laws and the Employment Equality Directive*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, paragraaf 4.2.8.

Zie de bespreking van dit oordeel in paragraaf 7.3 van de bijdrage van Burri & Cremers-Hartman aan deze bundel.

bijzonder worden getroffen door het ontbreken van een eenpersoonskaart,¹⁷ en zijn ook geen cijfers beschikbaar waaruit dat afgeleid zou kunnen worden.

5 ONDERSCHIED TEN NADELE VAN TWEEVERDIENERS

Opnieuw moest de Commissie zich in 2005 enkele malen buigen over de lastige kwestie van de toepassing van franchises in pensioenregelingen.¹⁸

Een van deze twee oordelen (2005-212) wordt elders in deze bundel al terecht kritisch besproken.¹⁹ In dat oordeel blijft de Commissie spreken van indirect onderscheid naar geslacht; de formulering van het oordeel doet soms evenwel vermoeden dat de Commissie in feite toetst aan het beginsel dat ongelijke gevallen niet (ten onrechte) gelijk behandeld mogen worden.²⁰ Dat beginsel is niet met zoveel woorden in het oordeel terug te vinden en al evenmin in de AWGB. Schending van het beginsel kan echter goed gezien worden als indirect onderscheid in de zin van de huidige versie van onderdeel c van artikel 1 AWGB. Immers, indirect onderscheid hoeft niet altijd te bestaan uit *direct* onderscheid op grond van andere hoedanigheden of gedragingen (dan die bedoeld in onderdeel b van artikel 1);²¹ het kan ook bestaan uit *indirect* onderscheid naar andere hoedanigheden of gedragingen (dat direct onderscheid tot gevolg heeft). Dat volgt uit de definitie van 'onderscheid' in onderdeel a van artikel 1.²²

In oordeel 2005-212 klaagt de gehuwde tweeverdienster ook over indirect onderscheid naar burgerlijke staat. Ze bedoelt daarmee dat ze slechter af is dan een alleenstaande, omdat die naast zijn of haar pensioen meer AOW ontvangt dan zij als gehuwde. Net als in de oordelen 2004-171 en 2004-172 (waar de Commissie naar verwijst) gaat de Commissie niet erg specifiek in op deze klacht. Dat is jammer want net zoals benadeling van alleenstaanden indirect onderscheid ten nadele van ongetrouwden tot gevolg kan hebben, kan benadeling van niet-alleenstaanden indirect onderscheid ten nadele van getrouwden opleveren.

In de andere franchise-zaak wordt alleen over onderscheid naar burgerlijke staat geklaagd (oordeel 2005-210). Hier meent een ongehuwd tweeverdienend man vrouw-stel dat het slechter af is dan twee alleenstaanden. De Commissie is het da:

¹⁷ Waarbij de CGB verwijst naar het vergelijkbare oordeel 2004-61 (korting bij busreizen).

¹⁸ Zie daarover mijn bijdrage 'Wanneer telt ongelijke behandeling van ongelijke gevallen als indirect onderscheid in: S.D. Burri e.a. (red.), *Gelijke behandeling: oordelen en commentaar 2004*, Deventer: Kluwer 2005, p. 155.

¹⁹ Zie paragraaf 5.2 van de bijdrage van Burri & Cremers-Hartman.

²⁰ Zie bijvoorbeeld overweging 5.19 van oordeel 2005-212, en verder p. 158-159 van mijn aangehaalde bijdrage uit 2005.

²¹ Dat indirect onderscheid naar de ene grond altijd moet ontstaan uit direct onderscheid op een andere grond, het uitgangspunt te zijn van Kantonrechter Heerlen 6 juli 2005, *LJN AT8795*, in een vergelijkbare franchise-zaak tegen het ABP. Zie daarover de bijdrage van Lutjens in deze bundel.

²² Een dergelijke uitleg van het begrip indirect onderscheid zou de AWGB meer conform maken aan artikel tweede lid, onderdeel b, van Richtlijn 2000/78/EG, want dat stelt dat indirecte discriminatie ook het geval kan zijn van een 'ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze' (zie para. 4.2.4 van het hierboven aangehaalde boek van Bonini-Baraldi en mij). Dat de definitie van (indirect) onderscheid in de AWGB met dergelijke uitleg in haar eigen staart gaat bijten, mag hier niet tegengeworpen worden, want door het hergebruik van het begrip 'onderscheid' in de onderdelen a en c doet artikel 1 AWGB dat nu ook al.

niet mee eens, maar motiveert dat nauwelijks.²³ Dat bevoordeling van alleenstaanden hooguit indirect onderscheid ten nadele van gehuwden kan opleveren, maar zeker geen indirect onderscheid ten nadele van ongehuwden, spreekt misschien ook wel vanzelf.

6 ONDERSCHIED TEN NADELE VAN GESCHIEDEN MENSEN

Een medewerkster van een damesmodezaak meent dat haar werkgever de arbeidsverhouding met haar heeft beëindigd omdat zij gescheiden is. Ondanks het horen van drie getuigen lukt het de Commissie in oordeel 2005-241 niet helemaal om te achterhalen wat de werkelijke reden voor de beëindiging is geweest. De Commissie acht het echter aannemelijk dat de echtscheiding van verzoekster mede een rol heeft gespeeld, maar slechts in die zin dat sommige collega's er niet gelukkig mee waren dat verzoekster haar privé-problemen met betrekking tot de echtscheiding op het werk besprak. Daarom is de Commissie van oordeel dat verzoekster geen feiten heeft aangevoerd die onderscheid op grond van burgerlijke staat kunnen doen vermoeden.

Ook in 2005 zijn er weer een paar oordelen omtrent een gescheiden (niet-verzorgende) vader die zich gediscrimineerd voelde doordat de scholen van zijn kinderen hem onvoldoende informeerden. In oordeel 2005-84 constateert de CGB dat de verzoeker (ondanks enkele aanvankelijke fouten in de informatieverstrekking door de scholengemeenschap) alle informatie die hij kon verlangen inmiddels heeft ontvangen, en dat er daarom geen sprake is van indirect onderscheid naar burgerlijke staat. Daarbij maakt de Commissie overigens een wel erg subtiel onderscheid tussen twee vormen van informatie. Ten aanzien van de informatie die al op de website van de scholengemeenschap bleek te staan, wordt de vader niet ontvankelijk verklaard wegens het ontbreken van een belang. Ten aanzien van de informatie die (op een andere manier?) aan beide ouders verstrekt wordt, spreekt de Commissie uit dat geen onderscheid jegens de vader is gemaakt. De zin van dat verschil in afdoening wordt niet helderder wanneer men oordeel 2005-85 (omtrent een klacht van dezelfde vader over de informatieverstrekking door een basisschool) leest. Ook hier constateert de Commissie dat de vader (vanwege een administratieve fout van de school) niet direct alle informatie had gekregen, maar wel nadat hij er om verzocht had. Toch wordt de vader hier in zijn gehele verzoek niet-ontvankelijk verklaard omdat hij geen belang meer zou hebben bij een oordeel van de Commissie.

CONCLUSIES

In 2005 is er maar één keer succesvol geklaagd over (direct of indirect) onderscheid naar burgerlijke staat (2005-111). De meeste andere zaken over deze grond betreffen (soms al jaren slepende) kwesties die wat verder afstaan van het al dan niet gehuwd of als partners geregistreerd zijn.

Zie overweging 5.7.

Elk van de drie zaken over onderscheid op grond van homoseksuele gerichtheid was wel succesvol. Deze drie zaken laten echter goed zien dat homodiscriminatie heel veel met geslacht te maken heeft. Daarom zou je homodiscriminatie eigenlijk kunnen zien als een vorm van seksediscriminatie, hoewel het Hof van Justitie van de EG dat ooit ontkend heeft,²⁴ en de CGB het Hof daarin volgt.²⁵ De systematiek van de AWGB hoeft niet helemaal omgegooid te worden, maar twee van deze drie zaken (2005-5 over een geneesmiddelenonderzoek en 2005-58 over een datingsite) laten zien dat het wellicht wenselijk is om ook op het verbod van onderscheid naar *seksuele gerichtheid* een uitzondering te introduceren voor gevallen waarin het *geslacht* bepalend is.

In het kader van een sollicitatieprocedure mag niet gevraagd worden naar de seksuele gerichtheid van een sollicitant, of naar het geslacht van zijn of haar partner. Dat had de CGB al eerder vastgesteld.²⁶ Uit oordeel 2005-67 valt nu af te leiden dat men tijdens sollicitatieprocedures ook voorzichtig moet zijn met vragen over godsdienstige of levensbeschouwelijke opvattingen inzake homoseksualiteit, en dat men er niet zo maar van uit mag gaan dat elke volgeling van een bepaalde overtuiging ook alle opvattingen van de religieuze leiding deelt. Ook met vragen naar de kindwensen van een kandidaat moet men tijdens de sollicitatiefase erg terughoudend zijn, blijkt uit de aanbeveling aan het slot van oordeel 2005-188.

²⁴ HvJ EG 17 februari 1998, Zaak C-249/96, *Jur.* 1998, p. I-621 (*Grant v. South West Trains*).

²⁵ Oordeel 1999-8.

²⁶ Oordeel 1998-123, overweging 4.5.

OVERZICHT OORDELEN 2005 OP GROND VAN SEKSUELE GERICHTHEID**2005-05****18 januari 2005**

Verweerder maakt direct onderscheid op grond van homoseksuele gerichtheid door homoseksuele koppels uit te sluiten van deelname aan een onderzoek naar het uitstellen van zaadlozing bij seksuele stimulatie.

2005-58**5 april 2005**

Verweerster maakt direct onderscheid op grond van zowel godsdienst en levensovertuiging als homoseksuele gerichtheid door haar diensten uitsluitend aan te bieden aan degenen die bewuste keuze hebben gemaakt voor het christelijke geloof en die op zoek zijn naar een man-vrouw relatie.

2005-224**17 november 2005**

Direct onderscheid op grond van homoseksuele gerichtheid door mannenstellen uit te sluiten van (gezins)korting voor de entree van beurzen.

OVERZICHT OORDELEN 2005 OP GROND VAN BURGERLIJKE STAAT**2005-84****20 mei 2005**

Verzoeker, gescheiden vader, is niet ontvankelijk in zijn verzoek om een lesrooster van zijn dochter en verweester maakt jegens hem geen onderscheid op grond van burgerlijke staat bij de verdere informatievoorziening over zijn dochter.

2005-85**20 mei 2005**

Geen onderscheid op grond van burgerlijke staat bij de verstrekking van informatie aan gescheiden, niet-verzorgende ouder over zijn kinderen

2005-90**26 mei 2005**

Geen onderscheid op grond van burgerlijke staat of geslacht bij de behandeling van de klachten van verzoekster over seksuele intimidatie of bij de beëindiging van de huurovereenkomst van verzoekster.

2005-111**22 juni 2005**

Verweerder maakt verboden onderscheid op grond van burgerlijke staat bij het aanvragen, wijzigen of controleren van tegemoetkoming in de ziektekosten.

2005-183**1 oktober 2005**

Gewraakte handeling met betrekking tot ondernemingsraad valt niet valt niet onder grond burgerlijke staat. Klacht is ongegrond.

2005-188**1 oktober 2005**

De klacht van verzoekster dat verweester onderscheid op grond van burgerlijke staat maakt door haar af te wijzen voor de functie van secretaresse is ongegrond.

2005-208**28 oktober 2005**

Geen ongelijke behandeling op grond van burgerlijke staat bij aanbod van zomertoerkaarten

2005-210**1 november 2005**

Klacht onderscheid naar leefvorm bij pensioenrechten. Niet ontvankelijk respectievelijk ongegrond.

2005-212**3 november 2005**

Verweerster heeft verboden onderscheid gemaakt op grond van geslacht door de gehanteerde franchises bij de pensioenopbouw van verzoekster.

2005-241**19 december 2005**

Damesmodezaak maakt geen onderscheid op grond van burgerlijke staat jegens verzoekster door haar werkzaamheden te beëindigen.

Gelijke behandeling: oordelen en commentaar 2005

Hoofdredacteur

dr. S.D. Burri

Redactie

mr. W. Brussee
mr. E. Cremers-Hartman
mr. M.J.J. Dankbaar
mr. drs. M. Heemskerk
mr. M. Kroes
mr. S.S.M. Peters
mr. P.R. Rodrigues
prof. mr. B.P. Vermeulen
mr. C. Waaldijk
mr. S.K. van Walsum
dr. C.M. Zoethout

Met medewerking van

prof. mr. H.J. de Kluiver
prof. dr. E. Luttjens
dr. A.P. van der Mei

Commissie Gelijke Behandeling

Kleinesingel 1-3

Postbus 16001

3500 DA Utrecht

telefoon: 030-8883888

teksttelefoon: 030 888 38 29

fax: 030-8883883

e-mail: info@cgb.nl

website: www.cgb.nl

Telefonisch juridisch spreekuur iedere werkdag van 14.00 tot 16.00 uur

Productie en lay-out: Wolf Legal Publishers

Omslagontwerp: Fabrique B.V.

Uitgever: Willem-Jan van der Wolf

ISBN 10: 90-5850-206-6

ISBN 13: 978-90-5850-206-3